

Het verhaal van
GGD Groningen

JAARVERSLAG

2016

Het verhaal van
GGD Groningen

JAARVERSLAG | 2016

'Sinds mijn benoeming als directeur Publieke Gezondheid in oktober 2015 heb ik een goed beeld gekregen van GGD Groningen, de mensen die er werken en de taak waar wij met elkaar voor staan: samen werken aan de gezondheid en veiligheid van alle inwoners van de provincie Groningen.'

*Jos Rietveld
Directeur Publieke Gezondheid
GGD Groningen*

Het verhaal van GGD Groningen

GGD Groningen als verbindende schakel

Het jaarverslag dat voor u ligt, schetst een beeld van de taken die wij in 2016 hebben uitgevoerd. De verschillende afdelingen van GGD Groningen tonen beknopt hun prestaties en diensten. Wij hebben zes bijzondere verhalen voor u uitgelicht. De rode draad die door deze verhalen loopt, is de rol van GGD Groningen als verbindende schakel.

Het afgelopen jaar was er veel beweging, soms gepaard gaand met onzekerheid. Los daarvan kenmerkt 2016 zich door de betrokken inzet van collega's. Ik heb gemerkt dat er binnen GGD Groningen veel bevoegenheid en liefde voor het vak is.

Een toekomstbestendige GGD

De beweging van 2016 had deels te maken met maatschappelijke ontwikkelingen en veranderingen in ons werkveld. En met het in 2015 gestarte bestuurlijke proces om de koers van de GGD voor de komende jaren onder de loep te nemen. Eind 2016 is het koersdocument voor een toekomstbestendige GGD door het bestuur vastgesteld en inmiddels vertaald in een concrete opdracht voor het verandertraject binnen onze organisatie.

Voor GGD Groningen zijn verandering, samenwerking en vernieuwing de komende periode belangrijke thema's. Een pittige maar ook inspirerende opdracht, die ik vol vertrouwen aanga, samen met iedereen die zich dagelijks voor GGD Groningen inzet.

Ik wens u veel plezier bij het lezen van het verhaal van GGD Groningen.

Groningen, voorjaar 2017

Jos Rietveld
Directeur Publieke Gezondheid
GGD Groningen

Inhoudsopgave

Zes bijzondere verhalen

Ouder-en-kindcafé inspireert Grootegast	9
Een goede start voor iedereen in de provincie Groningen	13
Centering Parenting op consultatiebureau Oude Pekela	17
Het treinongeluk bij Winsum	21
Meldpunt Toezicht Wmo in veilige handen bij GGD Groningen	25
Weerbaarheidstraining voor bijna-brugklassers in Groningen	29

GGD Groningen in vogelvlucht

Service Centrum. <i>Het visitekaartje van GGD Groningen</i>	33
Specialistische Zorg en Veiligheid. <i>Publieke gezondheid voor alle Groningers</i>	35
Advies & Beleid. <i>GGD Groningen richt zich op preventie</i>	38
Jeugdgezondheidszorg. <i>Gezond en veilig opgroeien</i>	41

De koers van GGD Groningen

Ontwikkelperspectief 2017-2020	45
Contactinformatie	48

Zes bijzondere verhalen

Elke derde vrijdag van de maand organiseert Bibliotheek Grootegast samen met GGD Groningen en het Centrum voor Jeugd en Gezin het ouder-en-kindcafé. Ouders lopen binnen voor een kopje koffie, een praatje en voor informatie over de opvoeding en ontwikkeling van hun kinderen. Het café blijkt een succes. De bijeenkomsten worden door ouders als waardevol en inspirerend ervaren. Ook de organiserende partijen zijn er positief over. Zij benutten elkaars expertise en bieden wederzijds ondersteuning.

Ouder-en-kindcafé inspireert Grootegast

Educatieve ontmoetingsplek voor ouders

GGD-jeugdverpleegkundige Alida Willemen vertelt over het ontstaan van het ouder-en-kindcafé: 'Tijdens het bezoek van een moeder aan het consultatiebureau ontstond een gedachtenwisseling over een ontmoetingsplek voor ouders. De betreffende moeder, Paulien Zuiderveld, had al eerder aangegeven het jammer te vinden dat er in Grootegast geen uitwisselingsplek was. Als GGD-jeugdverpleegkundige wist ik dat deze behoefte bij meer ouders leefde. In een aantal andere Groninger dorpen is het de plaatselijke bibliotheek die dit soort bijeenkomsten organiseert. Nu zijn we in Grootegast gezegend met een hele fijne bieb. Ik zocht contact met

Zes bijzondere verhalen

Tineke Goossens, medewerker sociaal domein bij Biblionet Groningen. Met zijn drieën zijn we gaan brainstormen.' Laagdrempelig en gezellig moest het zijn. Maar ook educatief en informerend. In oktober 2016 vond de eerste editie van het ouder-en-kindcafé plaats. Sindsdien kunnen ouders, grootouders, verzorgers en begeleiders van kinderen tot ongeveer zes jaar ervaringen uitwisselen over de opvoeding en vragen stellen aan opvoedingsexperts.

Brede samenwerking

Tineke Goossens: 'Iedere maand staat er een nieuw thema centraal, bijvoorbeeld EHBO of taalontwikkeling. Door de samenwerking van meerdere partijen bereiken we gezinnen en ondersteunen hen op een positieve manier in de opvoeding. Elke samenwerkingspartner heeft hier zijn eigen rol of taak in.' Een samenwerkingsverband van meerdere disciplines past goed in de vernieuwing van de jeugdgezondheidszorg die GGD Groningen nastreeft. Toen Alida Willems haar plannen

---

Het ouder-en-kindcafé Grootegast is een laagdrempelige en uitnodigende manier om ouders te stimuleren bij de ontwikkeling en opvoeding van hun kinderen. Het initiatief is een samenwerking tussen het Centrum Jeugd en Gezin Westerkwartier, GGD Groningen, Biblionet Groningen en Paulien Zuiderveld namens Baby- en kindergebarend Westerkwartier.

---

kenbaar maakte, gaf haar manager dan ook meteen de benodigde steun. 'Daarnaast krijg ik alle support van het Centrum voor Jeugd en Gezin. Ook voor hen is preventie een van de speerpunten. Vanuit de jeugdgezondheidszorg vinden wij, net als de bibliotheek, taalontwikkeling erg belangrijk. Verder zijn we gaan samenwerken met de Vrijwilligerscentrale Grootegast. De samenwerking met alle partijen verloopt goed. Vaak is de uitkomst meer dan de som der delen.'

Tineke Goossens vult aan: 'De samenwerking tussen Biblionet en GGD Groningen verloopt heel goed. We zorgen voor publiciteit middels flyers, de website en via onze perscontacten. Samen stellen we het programma en de thema's van het ouder-en-kindcafé vast. Daarbij komt onze expertise vanuit Biblionet Groningen over leesbevordering goed van pas. Eenmaal in de bibliotheek kunnen ouders meteen zien hoeveel

leuke boekjes er voor hun kind zijn. Zo verrijken we op een laagdrempelige manier het taalgebruik binnen gezinnen. Wat me iedere keer weer opvalt, is de enthousiaste inbreng van iedereen. We doen het echt samen én voor een gemeenschappelijk doel: het leveren van een bijdrage aan de ontwikkeling en opvoeding van kinderen.'

Alida Willemen: 'Op het platteland is het soms moeilijk om iets te organiseren. Afstanden zijn groot, ouders moeten ervoor reizen en onze financiële middelen zijn beperkt. Toch blijft het belangrijk om als GGD ook in het plattelandsgebied te kijken hoe wij de gezondheid van mensen kunnen bevorderen door preventief te werken. Het ouder-en-kindcafé past dus helemaal in de doelstellingen van GGD Groningen.'

Samenwerking
van meerdere disciplines
past goed in de
vernieuwing van de
jeugdgezondheidszorg
van GGD Groningen.

Op 13 december 2016 ondertekende wethouder Mattias Gijsbertsen van de gemeente Groningen een convenant over geboortezorg. Jos Rietveld, directeur Publieke Gezondheid, zette namens GGD Groningen zijn handtekening. Een belangrijke stap voor kwetsbare zwangeren. Er zijn afspraken gemaakt over het signaleren van risico's, over welke stappen er binnen de zogenaamde zorgpaden worden doorlopen en hoe met elkaar te communiceren. Een zorgpad geeft aan welk traject een cliënt doorloopt en wie op welk moment actie onderneemt. Bij het convenant zijn, naast gemeente en GGD, organisaties binnen de geboortezorg, ziekenhuizen, verloskundige praktijken en kraamzorginstellingen betrokken.

Een goede start voor iedereen in de provincie Groningen

Tijdig de juiste hulp

Monique Huizenga is als GGD-jeugdverpleegkundige zeer betrokken bij het onderwerp geboortezorg: 'Het wordt steeds duidelijker dat wat er tijdens een zwangerschap en rondom de geboorte gebeurt effecten kan hebben tot in het volwassen leven. Daarom willen we risico's tijdens de zwangerschap zo vroeg mogelijk signaleren en tijdig de juiste hulp of begeleiding geven. De samenwerking van de convenantpartners is daarbij cruciaal.'

Zes bijzondere verhalen

Preventief Platform

In september 2016 is het Preventief Platform opgericht. Kraamzorg Het Groene Kruis, verloskundigen en de jeugdverpleegkundige van GGD Groningen komen iedere zes weken bij elkaar. Ze bespreken met toestemming van de aanstaande ouders hun zorgen over kwetsbare zwangeren en stemmen de hulpverlening onderling af. Een GGD-jeugdarts overlegt zeswekelijks met gynaecologen van het Martini Ziekenhuis en het UMCG in Groningen.

Monique Huizenga: 'Zorgprofessionals kunnen de Telefonische Advisering van GGD Groningen bellen wanneer zij zich zorgen maken over een zwangere. De GGD-jeugdverpleegkundige gaat in gesprek met de cliënt en zorgt dat er hulp en onder-

---

steuning wordt geboden. Door mijn deelname aan het Preventief Platform kan ik beter de verbinding maken tussen professionals in de eerste lijn en de collega's uit het sociaal domein, zoals het WIJ-team in de stad Groningen. Ik kan nu sneller hulp inschakelen; vroeger kwam ik er vaak in de kraamperiode pas achter dat er sprake was van een kwetsbare situatie. Door deze manier van samenwerken sporen we problemen eerder op. We bieden sneller een oplossing en daardoor vermindert de stress bij deze gezinnen.'

GGD Groningen coördineert het programma Moeders Informeren Moeders en de Groningse variant Moeders

Informer en Zwangeren waarbij ervaren moeders ondersteuning geven aan vrouwen die hun eerste kind verwachten.

GGD Groningen heeft als doel het voorkomen van gezondheidsproblemen en het bevorderen van gezondheid. Gezond oud(er) worden begint met een gezonde jeugd. En dit proces begint al voor de geboorte. De Jeugdgezondheidszorg, met als kerntaken normaliseren en preventie, kan hierin een waardevolle rol spelen, juist in samenwerking met partners in het sociaal domein. Het gezamenlijke doel is duidelijk: zowel ouder als kind een zo goed mogelijke start geven.

GGD Groningen
heeft als doel
het voorkomen van
gezondheidsproblemen
en het bevorderen
van gezondheid.

GGD Groningen is in 2015 gestart met een pilot Centering Parenting in Oude Pekela. GGD Groningen werkt hierbij nauw samen met het Centrum voor Jeugd en Gezin en TNO. Deze innovatieve invulling van het consultatiebureau blijkt een groot succes, een vierde groep staat inmiddels gepland. Het Team Centering Parenting Pekela bestaat uit jeugdarts Sultan Hossaini, jeugdverpleegkundige Paula Brugge en consultatiebureau-assistente Gea ten Hoff.

Centering Parenting op consultatiebureau Oude Pekela

Gea ten Hoff: 'We zijn trots en aangenaam verrast door de resultaten van deze nieuwe werkwijze. Ik voel het als een groot voorrecht zo direct betrokken te zijn bij de ouders en hun kinderen. Door het groepsverband brengen we meer tijd met elkaar door en delen we ook de emotionele momenten. Er wordt meer persoonlijke informatie uitgewisseld dan tijdens een standaardconsult.'

Interactieve setting

In tegenstelling tot het reguliere bezoek aan het consultatiebureau is Centering Parenting meer gericht op het welbevinden en de ervaringen van de ouders. Zij worden actief betrokken

Zes bijzondere verhalen

bij de ontwikkeling en groei van hun kindje. Zowel bij het meten en wegen als bij het volgen van de ontwikkeling via het zogenoemde Van Wiechenschema.

Na een individueel moment met de arts of verpleegkundige wordt de groepstijd in een vertrouwde en ontspannen sfeer doorgebracht. Informatie, ervaringen en kennis worden door de interactieve setting die Centering Parenting kenmerkt als vanzelf gedeeld.

Gea ten Hoff: 'Ouders voelen zich vrijer, vertrouwd en gesteund. Ze nemen elkaar bij de hand en hebben ook buiten de bijeenkomsten contact met elkaar. We hebben een WhatsAppgroep, waar naast ervaringen en informatie ook lief en leed wordt gedeeld. Als blijkt dat een ouder moeilijkheden ervaart, voelen anderen zich aangemoedigd om eigen problemen met de groep te delen. Dit zijn de momenten waarop de kracht van

---

Centering Parenting is een werkwijze waarbij ouders het consultatiebureau in groepsverband bezoeken, in plaats van individueel. De pilot in Oude Pekela verliep uiterst succesvol en de groepsbijeenkomsten hebben inmiddels een vervolg gekregen.

Centering Parenting naar voren komt. De aanwezigheid van ons als teamleden in de WhatsAppgroep zorgt ervoor dat alle ouders en kinderen in beeld zijn.'

Eigen kracht stimuleren

De GGD-medewerker heeft bij Centering Parenting een meer sturende rol. Dit maakt dat er snel gesignaleerd kan worden. Zo kan er geanticipeerd worden op de behoeften van ouders en hun kinderen.

Gea ten Hoff: 'Met de groepsapp kunnen we ook inspringen op actuele gebeurtenissen. Zo hebben we via het Centrum voor Jeugd en Gezin de mogelijkheid gekregen babymassage en EHBO-trainingen gratis af te nemen.

De Centering Parenting-bijeenkomsten worden in de eigen omgeving gehouden en zijn kosteloos. Hierdoor heeft iedere ouder de gelegenheid om mee te doen. In onze regio, die een

zeer gevarieerde bevolking met veel problemen kent, is dit een uitgesproken kans om alle ouders te bereiken en mensen hun eigen kracht te laten voelen. Aan de reacties van ouders tijdens deze voorlichtingen merken wij dat het aanbod wordt gewaardeerd.'

Centering Pregnancy

Het enthousiasme van de ouders heeft ervoor gezorgd dat de consulten ook na het pilotjaar als groepsbijeenkomst worden aangeboden. Inmiddels wordt het thema Centering Pregnancy onder de aandacht gebracht bij de verloskundigen. De samenwerking met partners in het sociaal domein binnen de gemeente biedt een doorlopende lijn van preventieve zorg.

Gea ten Hoff: 'Zorg op maat is onze missie: voor ieder kind één zorgplan met daarbij vertrouwde gezichten en korte lijnen. Deze manier van zorg geeft kinderen, ongeacht hun achtergrond, een kans om veilig en gezond op te groeien en hun talenten ten volle te benutten. Centering Parenting is hierbij een krachtig hulpmiddel.'

WhatsAppgroep
houdt ouder
en kind in beeld.

Het treinongeluk bij Winsum trok landelijke media-aandacht. Op 18 november 2016 ontspoorde een trein na een botsing met een tankauto met melk. Achttien mensen raakten gewond, waarvan er elf naar het ziekenhuis werden vervoerd. Niemand verkeerde in levensgevaar. Het voorval kreeg zoveel aandacht, omdat bij dezelfde overgang al tweemaal eerder een incident had plaatsgevonden. GGD Groningen was met de GHOR (Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio) betrokken bij het hulpverleningsproces.

Het treinongeluk bij Winsum

Samenwerking Regionaal Operationeel Team

Het ongeluk bij Winsum was een incident met een grote impact op de omgeving en er werd dan ook opgeschaald naar GRIP 2. Dit houdt in dat naast de incidentbestrijding ter plaatse, het Regionaal Operationeel Team bijeenkomt. De taak van dit team is het beheersen van een incident op afstand. Dit gebeurt onder meer door vertegenwoordigers van de politie, de brandweer, de gemeente en de GHOR, aangevuld met een functionaris informatievoorziening en een voorlichter. GHOR-medewerkers Afke Boersma en Linda de Jong maakten als Algemeen Commandant Geneeskundige Zorg (ACGZ) namens GGD Groningen deel uit van dit Regionaal Operationeel Team.

Zes bijzondere verhalen

Informatievoorziening cruciale factor

Afke Boersma: 'We zijn meteen naar de brandweerkazerne gegaan. Daar maakte collega Linda de Jong in de vergadering van het Regionaal Operationeel Team met de partners afspraken over de aanpak van het incident. Ik ondersteunde haar door acties uit te zetten en de binnenkomende informatie te analyseren. De hulpverlenende collega's ter plaatse bleken geen nadere ondersteuning nodig te hebben. Onze rol was vooral gericht op het informeren van het bestuur en het verkrijgen van de juiste informatie ten behoeve van de communicatie vanuit de Veiligheidsregio. Je moet dan denken aan informatie over het aantal slachtoffers en de aard van hun verwondingen. In de praktijk is dit een weerbarstig proces, omdat sommige slachtoffers zich van de plaats van het ongeluk verplaatsen naar andere locaties. En personen die in eerste instantie niet

---

Als onderdeel van GGD Groningen heeft de GHOR een coördinerende rol in de spoedeisende medische hulpverlening die door de ambulancezorg en ziekenhuizen wordt geleverd. De GHOR biedt bij rampen en crises een waardevolle en noodzakelijke toegevoegde waarde aan het hulpverleningsproces.

---

gewond lijken, krijgen later alsnog klachten. Hierdoor verandert het aantal gewonden. Door een goede samenwerking van alle partijen is het gelukt om in relatief korte tijd het juiste aantal gewonden in kaart te brengen. Deze informatie is voor ons van belang om het slachtofferbeeld compleet te krijgen en het bevoegd gezag, de burgemeester, naar behoren te informeren. In de dagen na het incident hebben wij als GHOR de ziekenhuizen benaderd voor een update van het slachtofferbeeld. Dit is voor hen overigens een lastige vraag om te beantwoorden, omdat ziekenhuizen in het kader van de privacy van de patiënt gebonden zijn aan regels. Het treinongeluk bij Winsum heeft ervoor gezorgd dat er opnieuw aandacht is voor dit onderwerp: welke informatie willen en mogen we met elkaar delen?'

Evaluatie

Een aantal weken na het treinongeluk was er een bijeenkomst voor inzittenden van de trein en de betrokken hulpverleners. Hierbij was ook de GHOR aanwezig als aanspreekpunt voor de geneeskundige kolom. Inzittenden en hulpverleners wisselden hun ervaringen uit. De evaluatie van het incident is in handen van de Veiligheidsregio Groningen voor de multidisciplinaire samenwerking. De GHOR evalueert het monodisciplinaire deel, oftewel de medische hulpverlening met de ambulancezorg en de ziekenhuizen. Er wordt daarbij gekeken naar de gemaakte afspraken en of er aanpassingen nodig zijn. De GHOR heeft de samenwerking en de inzet tijdens en na het incident als professioneel ervaren.

Onze rol was vooral gericht
op het informeren van
het bestuur en het verkrijgen
van de juiste informatie.

Sinds september 2016 doet GGD Groningen dienst als Meldpunt Toezicht Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) voor de gemeenten Delfzijl, Appingedam, Loppersum (DAL-gemeenten) en Bedum, De Marne, Winsum en Eemsmond (BMWE-gemeenten). Ook de kwaliteit van de uitvoering, inclusief handhaving en toezicht, valt onder deze taak.

Meldpunt Toezicht Wmo in veilige handen bij GGD Groningen

GGD Groningen als ervaren toezichthouder

In de DAL- en BMWE-gemeenten zijn 26 zorg-in-natura-instellingen gecontracteerd waarop GGD Groningen toezicht houdt. Vanaf 2017 is GGD Groningen ook verantwoordelijk voor het Meldpunt calamiteiten en geweld. Als er een calamiteit heeft plaatsgevonden, is het de taak van de toezichthouder om te onderzoeken of de betreffende instelling voldoende verantwoorde zorg heeft geboden. Zo worden knelpunten herkend ter voorkoming van nieuwe calamiteiten.

Zes bijzondere verhalen

De afdeling Technische Hygiëne Inspectie van GGD Groningen is een logische keuze als meldpunt. De afdeling heeft veel ervaring met toezichthouden en het uitvoeren van inspecties. Zo inspecteert GGD Groningen al jaren onder meer schepen, kindercentra en peuterspeelzalen. Geesje Santing en Diana Braun zijn namens GGD Groningen de toezichthouders die zich met de Wmo bezighouden.

Alle instellingen worden bezocht

Geesje Santing: 'Wij zijn gestart met een pilot waarin we de instellingen hebben gevraagd een zelfscan in te vullen. Zo kregen we een goed beeld van de gehanteerde protocollen en werkwijzen. Op basis van de uitkomsten wordt er per instelling een risicoprofiel gemaakt. Alle instellingen worden in 2017 bezocht, locaties met een hoog risicoprofiel bezoeken we het eerst.'

Diana Braun vult aan: 'Mocht een instelling niet de vereiste kwaliteit bieden, dan kan er een verbetertraject gestart worden. Dit traject wordt door ons gemonitord. Ernstig disfunctioneren van een instelling heeft consequenties. Er zal dan overleg gepleegd worden met contractbeheer en de verantwoordelijke gemeenten voor vervolgstappen en handhaving.'

De gewijzigde Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is sinds 1 januari 2015 van kracht. Op basis van deze wet zijn gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering van taken voor de ondersteuning en begeleiding van inwoners. Het doel van de Wmo is om mensen zo lang mogelijk thuis te laten wonen.

Online contactformulier

Wie een vraag heeft of iets wil melden over de Wmo of het persoonsgebonden budget kan gebruik maken van het online contactformulier op ggd.groningen.nl. Het gaat hierbij om vragen en signalen over de manier van werken van de 26 aanbieders in de betreffende gemeenten. Gaat er bijvoorbeeld iets fout bij de hulp of ondersteuning aan cliënten of leeft er bij een Wmo-consulent het gevoel dat er dingen gebeuren die niet kloppen? Het Meldpunt Toezicht Wmo biedt de vragensteller, melder of cliënt ondersteuning bij het zoeken naar een antwoord of oplossing. Laagdrempeligheid en transparantie zijn hierbij belangrijk.

Diana Braun: 'Wij hebben kennis gemaakt met meerdere partijen in het werkveld. Onder andere via koffiegesprekken met de Wmo-consulenten van de gemeenten. We stellen ons bewust zichtbaar op. Tijdens deze informele gesprekken

hebben we al veel signalen ontvangen over de gecontracteerde instellingen en aanbieders van het persoonsgebonden budget. Inmiddels zijn er afspraken gemaakt met onder meer de ambtenaren van Openbare Orde en Veiligheid en de centrumgemeente Groningen. We vinden het belangrijk dat mensen ons goed weten te vinden en niet schromen om hun signaal kenbaar te maken.'

Geesje Santing: 'Wij hebben ook contact gezocht met onze collega-toezichhouders in de provincie Groningen. In de toekomst hopen wij tot een algemene provinciale werkwijze te komen; een uniform toetsingskader. Via GGD GHOR Nederland nemen we deel aan landelijke Wmo-overleggen en we hebben zitting in landelijke werkgroepen. De samenwerking met de verschillende partijen is het afgelopen jaar begonnen en we verwachten deze in 2017 uit te bouwen. We zijn met elkaar op de goede weg.'

Laagdrempeligheid
en transparantie
zijn belangrijk.

De zomercursus Plezier op School is bedoeld voor aanstaande brugklassers die weinig vrienden hebben, gepest worden of vaak ruzie hebben met leeftijdgenoten. In de cursus leren kinderen hoe ze contact kunnen leggen met andere kinderen, voor zichzelf kunnen opkomen en hoe om te gaan met pesten.

Lydia Brookman coördineert de cursus vanuit GGD Groningen. Wycher van den Bremen van Lentis is een van de trainers. Isabella Wolters en Tim van Hijum zijn kinderen die in 2016 de cursus volgden. Allemaal vertellen zij over hun ervaringen.

Weerbaarheidstraining voor bijna-brugklassers in Groningen

Samenwerkende partijen

Lydia Brookman: 'In de zomervakantie van 2016 zijn we met zes groepen gestart. Vier in Groningen, één in Delfzijl en één in Stadskanaal. Lentis, Cedin, MEE, de Christelijke Scholengemeenschap (CSG) Diamantlaan en het Consultatieteam Pesten voerden in de stad Groningen de cursussen gezamenlijk uit.'

Zes bijzondere verhalen

Er waren twee reguliere groepen. Daarnaast waren er twee speciale groepen met een aangepast programma voor kinderen met een stoornis in het autistisch spectrum en voor kinderen met een beperking. In totaal hebben 38 kinderen deelgenomen aan de cursus.'

Wycher van den Bremen: 'De overgang naar het voortgezet onderwijs blijkt een geschikt moment om kinderen te trainen in de omgang met anderen. De basisschoolperiode is afgesloten, de leerlingen gaan niet meer terug naar hun oude situatie. De cursus Plezier op School voor aanstaande brugklassers start dan ook aan het eind van de zomervakantie, vlak voordat het nieuwe schooljaar begint.'

Ervaringen van kinderen

Isabella Wolters: 'Naar de middelbare school gaan, leek me best eng. Ik vond het op de basisschool bijvoorbeeld lastig om zomaar bij een groepje te gaan staan en mee te kletsen. Op de cursus heb ik geleerd hoe ik hiermee om kan gaan. Door

---

GGD Groningen is een van de samenwerkende partijen in het weerbaarheidsproject voor bijna-brugklassers. In de stad Groningen wordt het project gefinancierd door de gemeente. In Stadskanaal komt de financiering vanuit Wmo-gelden en in Delfzijl vanuit het Centrum voor Jeugd en Gezin.

---

toch bij een groepje te gaan staan, merkte ik dat het wel meeviel. Ik durf nu meer dingen dan eerst. We hebben situaties nagespeeld die we moeilijk vonden en elkaar tips gegeven. Je leert elkaar tijdens deze twee dagen goed kennen, het voelde snel vertrouwd. Je ziet dan ook dat iedereen wel eens onzeker is. Jij bent echt niet de enige. Dat helpt.'

In de cursus wordt op een speelse manier met de kinderen gewerkt. Niet vanuit theorie, maar vanuit het bewustworden van hun gevoel. Uit de evaluatie onder ouders en kinderen blijkt dat de cursus zeer effectief is. De kinderen geven aan positiever over zichzelf te denken. Ze hebben meer zelfvertrouwen, worden minder gepest en hebben meer vrienden.

Tim van Hijum: 'Ik vond het een hartstikke leuke cursus, waar ik veel geleerd heb. Bijvoorbeeld hoe je stevig in je schoenen kunt staan. Voor mij was dat best lastig, meestal ben ik liever

op de achtergrond. Maar nu ik weet hoe het moet, durf ik ook meer. Drie kinderen uit de cursus zitten bij mij in de klas en we kunnen elkaar whatsappen als we elkaars hulp nodig hebben. Dat is fijn.'

Preventie

Lydia Brookman: 'We willen de cursus Plezier op School heel graag in alle gemeenten in de provincie Groningen inzetten. Landelijk is er voor het programma een businessplan opgesteld om het project bij gemeenten aan te melden. Ook hebben we een promotiefilmpje gemaakt dat ertoe heeft bijgedragen dat er in 2016 veel aanmeldingen waren. Het zou mooi zijn als er in 2017 nog meer kinderen aan de cursus kunnen deelnemen. Vanuit GGD Groningen vinden wij het preventieve karakter ervan belangrijk. Een weerbaar kind kan voor zichzelf opkomen en zijn grenzen aangeven. Hierdoor is er later minder of geen hulp van buitenaf nodig.'

Kinderen krijgen
meer zelfvertrouwen,
worden minder gepest en
hebben meer vrienden.

GGD Groningen
in vogelvucht

Service Centrum

Het visitekaartje van GGD Groningen

Het Service Centrum verzorgt voor de diverse afdelingen van GGD Groningen de administratieve ondersteuning en handelt met zorg de eerstelijns klantcontacten af. Dit gebeurt onder meer via telefoon, e-mail en WhatsApp. De medewerkers ontvangen ook de mensen die zich aan de balie van GGD Groningen melden. Het Service Centrum verzorgt het grootste deel van de klantcontacten en is daarmee het visitekaartje van GGD Groningen.

Verbeteren en verbinden

Binnen het Service Centrum zijn vier clusters te onderscheiden. Telefonische Advisering werd in het voorjaar van 2016 aan het Service Centrum toegevoegd, dat toen al bestond uit het Afsprakenbureau, het Servicebureau en Balie/Telefonie. In 2016 hebben de medewerkers de positie van het Service Centrum versterkt door van generalisten naar specialisten door te groeien. De interne verbinding met de overige GGD-afdelingen is hierdoor versterkt. Het resultaat van deze groei is een uitgebreidere dienstverlening en een betere klantbediening.

Telefonische Advisering geeft advies over de opvoeding en ontwikkeling van kinderen aan ouders en verzorgers in de provincie Groningen. Sinds oktober beantwoordt dit team ook met succes klantvragen via Facebook, Twitter en WhatsApp.

Deze ontwikkeling komt voort uit het project GGD Gaat Digitaal. Evaluatie van dit project vindt in het voorjaar van 2017 plaats. In de toekomst worden de gebruikscijfers van digitale media zichtbaar in het GGD-jaarverslag.

Het fors stijgende aantal asielzoekers bracht, met name in het voorjaar van 2016, veel extra administratief werk met zich mee. Later in het jaar nam de instroom af.

Organisatorisch veranderde er een aantal zaken binnen het Service Centrum. Het deel van de administratie dat in Veendam huisde, kwam naar het Hanzeplein in Groningen. De afdeling bereidt zich voor op de digitalisering van de schoolpakketten. Deze nieuwe werkwijze wordt in 2017 ingevoerd.

Telefoonafhandeling

Het Service Centrum handelde voor de afdeling Reizigersadviesering 10.000 telefoontjes af, met een duidelijk waarneembare piek van 1.300 in de maand juni. Het Afsprakenbureau verwerkte 36.500 telefoontjes, de Telefonische Adviesering ruim 13.000.

Specialistische Zorg en Veiligheid

Publieke gezondheid voor alle Groningers

Het onderdeel Specialistische Zorg en Veiligheid van GGD Groningen omvat meerdere afdelingen op het gebied van gezondheidsbescherming en veiligheid. De medewerkers doen onderzoek, geven advies en scholing. Ook voeren ze inspectiewerkzaamheden en screenings uit.

Forensische Geneeskunde

Er is tot 1 januari 2018 een dienstverleningsovereenkomst voor de Arrestantenzorg afgesloten tussen de politie-eenheid Noord-Nederland en GGD Groningen. Ook is met inzet van de GGD het landelijke projectplan Versterking van de publieke taak Forensische Geneeskunde vastgesteld, waarin raakvlakken met andere taakvelden van de GGD worden belicht, zoals Openbare Geestelijke Gezondheidszorg, Jeugdgezondheidszorg en Seksuele Gezondheid. In 2016 vonden er 1.899 arrestantenbezoeken of beoordelingen van verwarde personen plaats.

Publieke Gezondheid Asielzoekers

De instroom van vluchtelingen is in 2016 afgenomen. In de loop van het jaar werd een aantal opvangcentra gesloten. Begin 2016 zijn er drie Voorlichters Eigen Taal & Cultuur aangesteld. Zij bezoeken de AZC's in de provincie Groningen om te vertellen over de inrichting van de gezondheidszorg in Nederland. Binnen GGD Groningen is begin 2016 een team Jeugdgezondheidszorg Asielzoekers gevormd dat flexibel inzetbaar is op alle opvanglocaties. Het team blijft ook in 2017 operationeel. Gemeenten zijn in 2016 druk geweest met het voldoen aan de taakstelling om statushouders te vestigen en hebben hiervoor extra budget gekregen. Onder meer voor GGD-taken als Jeugdgezondheidszorg en Seksuele Gezondheid.

In het najaar zijn twee medewerkers van GGD Groningen ingezet als regionaal coördinator Publieke Gezondheid in opdracht van de Vereniging Nederlandse Gemeenten.

Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR)

Het GHOR-bureau besteedde veel tijd en aandacht aan de voorbereidingen van het grootscheepse evenement DelfSail 2016, dat ruim een half miljoen bezoekers trok en zonder incidenten verliep. Ook het treinongeluk bij Winsum in december vroeg de inzet en expertise van de GHOR.

Er is een beleidsvisie geformuleerd op basis van de landelijke nota GHOR 2020. Aansluitend is het Crisismodel Geneeskundige Zorg doorontwikkeld. Er zijn afspraken gemaakt over verdergaande samenwerking tussen de GHOR-bureaus in Groningen, Friesland en Drenthe.

Infectieziektebestrijding

De afdeling Infectieziektebestrijding nam deel aan de pilot Remis+, met als doel de bestrijding van antibiotica-resistente micro-organismen in onze regio. Remis+ is een activiteit van het Infectiepreventienetwerk Noord-Nederland.

Seksuele Gezondheid

De afdeling Seksuele Gezondheid heeft een grote bijdrage geleverd aan het tot stand komen en uitvoeren van het prostitutiebeleid van de stad Groningen. Prostituees die in Groningen aan het werk willen, komen verplicht op intakegesprek bij GGD Groningen en ontvangen daar op basis van verschillende criteria al of niet een werkpasje.

De inzet van digitale middelen kende ook binnen deze afdeling een opmars. De medewerkers chatten met risicogroepen en

RIVM Innovatieprijs

Het team verpleegkundigen van de afdeling Infectieziektebestrijding deed mee aan de RIVM Innovatieprijs 2016. Het team ontwikkelde de Happy & Healthy Bag voor statushouders; een educatieve goodiebag vol praktische informatie over het Nederlandse gezondheidslandschap. Het doel van de prijs is om een bijdrage te leveren aan de innovatie van infectieziektebestrijding in Nederland. Na een spannende pitch bleek GGD Groningen € 37.500 te hebben gewonnen! Met dit prijzengeld wordt het product verder ontwikkeld.

er zijn mogelijkheden ontwikkeld voor online soa-testen. In 2016 ontving het soa-centrum 4.488 cliënten.

Medische Milieukunde

GGD Groningen deed op verzoek van het ministerie van Defensie onderzoek bij het voormalige NAVO-depot in Ter Apel. In het verleden werd hier met kankerverwekkende chroomverf gewerkt. Het onderzoek moest uitwijzen of de huidige gebruikers van de gebouwen gezondheidsrisico's lopen. In 2016 is het onderzoek afgerond en werd vastgesteld dat dit niet het geval is. Het houtrookonderzoek van GGD Groningen bereikte de Tweede Kamer en kreeg veel media-aandacht. Er is subsidie voor vervolgonderzoek toegekend. GGD Groningen leverde een substantiële bijdrage aan de totstandkoming van het jodiumdistributiebeleid bij kernongevallen. Verder heeft het thema gezondheid in de Omgevingswet veel aandacht gekregen.

Tuberculosebestrijding

De afdeling Tuberculosebestrijding van GGD Groningen is in 2016 gevisiteerd door het Landelijk Referentiecentrum Bevolkingsonderzoek (LRCB). De visitatie betrof de gehele regio Noord-Oost op het gebied van röntgen. Hieruit zijn aanbevelingen gekomen waarmee GGD Groningen aan de slag is gegaan. Het nieuwe patiëntendossier iTBC is volop in ontwikkeling, in mei 2017 wordt dit programma operationeel. De afdeling Tuberculosebestrijding is in 2016 aangesloten op het landelijk

Reizigersadvies

In 2016 ontvingen 13.069 mensen een advies of vaccinatie in verband met een reis of verblijf in het buitenland.

röntgenarchief. Verder werkt de afdeling mee aan de pilot TB-End Point. Hierbij gebeurt de vervolgscreening van asielzoekers via een bloedtest. Het doel van de pilot is om tuberculose in een vroeg stadium op te sporen en te behandelen. Het aantal TBC-screeningen is door de lagere instroom van asielzoekers sterk gedaald. Werden er in 2015 ruim 33.000 mensen gescreend, het afgelopen jaar waren dit er 14.402.

Technische Hygiëne Inspectie

Jaarlijks worden alle instellingen voor kinderdagopvang, peuterspeelzalen, buitenschoolse opvang en gastouderbureaus geïnspecteerd door de afdeling Technische Hygiëne Inspectie (THI). De afdeling THI voert voor alle 23 Groninger gemeenten ook de inspecties uit bij tattoo-, piercing- en permanente make-upshops, op schepen die een certificaat nodig hebben en bij seksinrichtingen waarvan de vergunning verloopt.

Nieuw voor GGD Groningen is dat het Wmo-toezicht vanaf september 2016 voor zeven gemeenten (DAL en BMW) door de afdeling THI wordt uitgevoerd.

Advies & Beleid

GGD Groningen richt zich op preventie

Gemeenten baseren hun gezondheidsbeleid op lokale problematiek. De afdeling Advies & Beleid levert hier met epidemiologisch onderzoek, projecten en beleidsadvies een actieve bijdrage aan. Het doel van GGD Groningen is een effectieve inzet van publieke gezondheidszorg, gericht op preventie.

Monitoren van gezondheid

GGD Groningen neemt deel aan het projectteam Zorgmonitor van CMO Stamm; het kenniscentrum voor sociaal-maatschappelijke vraagstukken in Groningen en Drenthe. De Zorgmonitor geeft inzicht in de vraagstukken, ontwikkelingen en trends in het Groninger zorglandschap. In 2016 zijn er factsheets en webpagina's gemaakt over onder meer huisartsenzorg, hulp in de wijk, sterfte en ziekenhuiszorg. Ook werden er twee conferenties georganiseerd over zorg en samenwerken in de wijk.

Elke vier jaar vindt de Gezondheidsmonitor Jeugd plaats. Tussen september 2015 en februari 2016 deden 36 middelbare scholen mee aan het onderzoek. Er werden regionale rapporten

met gemeentelijke cijfers opgesteld. De medewerkers van Advies & Beleid gaven in verschillende gemeenten presentaties over de resultaten van de Jeugdmonitor.

In het najaar van 2016 is de eveneens vierjaarlijkse Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen afgenomen. Bij dit grootschalige landelijke gezondheidsonderzoek werken alle GGD'en samen met het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). In de provincie Groningen namen ruim 16.000 respondenten deel aan de Gezondheidsmonitor. Met dit aantal is de dalende trend in deelname voor het eerst sinds 1990 gestabiliseerd. De gegevens worden verwerkt in het Gezondheidsprofiel Groningen dat in de loop van 2017 zowel provinciaal als regionaal wordt uitgebracht.

Schoolrapport over gezondheid

Op bijna driekwart van de Groninger middelbare scholen hebben leerlingen uit klas 2 en klas 4 meegedaan aan MijnGGDcheck. Tijdens dit zogenoemde 14+-contactmoment vullen jongeren klassikaal een digitale vragenlijst in, waarna ze individueel terugkoppeling krijgen over hun leefstijl. MijnGGDcheck biedt jongeren de gelegenheid om in gesprek te gaan met een jeugdarts of -verpleegkundige en om anoniem te chatten over vragen die hen bezighouden. Op basis van de klassen die deelnemen, zijn schoolrapporten gemaakt die met de

schooldirecties worden besproken. Scholen gebruiken de resultaten voor het bepalen van hun gezondheidsbeleid en krijgen hierbij desgewenst ondersteuning volgens de Gezonde School-aanpak.

Stoptober

Met bijna 2200 deelnemers aan de stoppen-met-rokencampagne Stoptober scoorde de provincie Groningen 30% hoger dan het landelijk gemiddelde. De campagne werd in 2016 voor de derde keer georganiseerd. Landelijk stopten ruim 53.000 mensen met roken, een recordaantal.

Tijdens de campagne verspreidde GGD Groningen posters en flyers. Ook gingen de GGD-medewerkers het gesprek aan met mensen op straat. De Stoptobercamper stond zowel op de Grote Markt als bij de ingang van Martiniplaza in Groningen, tijdens de beurs Gezondheid & Co.

Er was in 2016 volop media-aandacht voor Stoptober. De regionale radio en tv zonden items uit over de voorlichtingsactiviteiten van GGD Groningen.

Gronings Perspectief

GGD Groningen is een van de onderzoekspartners van Gronings Perspectief, een provinciaal onderzoek over de gevolgen van aardbevingen voor gezondheid en veiligheidsbeleving. De Rijksuniversiteit Groningen (RUG) onderzoekt de gezondheid, de veiligheidsgevoelens en het toekomstperspectief van de inwoners van alle 23 Groninger gemeenten. Dit levert veel kennis op over de aardbevingen en over de huidige staat van de Groningers. De RUG voert dit onderzoek uit in opdracht van de Nationaal Coördinator Groningen, in samenwerking met de Groninger gemeenten, de provincie Groningen en de Veiligheidsregio Groningen.

Uit drie metingen, van februari tot december 2016, bleek dat de gezondheid van mensen van wie de woning meervoudige schade opliep, slechter werd. Bewoners in de provincie Groningen zijn zich in de loop van 2016 veiliger gaan voelen. Minder bevingen vergroot het gevoel van veiligheid, zo verklaren de

onderzoekers. Bij de uitvoering van het onderzoek werkt de Rijksuniversiteit Groningen samen met GGD Groningen en de afdeling Onderzoek en Statistiek van de gemeente Groningen.

De Gezonde School

De Gezonde School-aanpak is een werkwijze voor scholen om structureel te werken aan gezondheid. GGD Groningen is een van de samenwerkende organisaties. Het afgelopen jaar waren er veel positieve ontwikkelingen op dit gebied. Een landelijke primeur: middelbare school Ubbo Emmius in Winschoten behaalde als eerste school in Nederland alle themacertificaten voor de Gezonde School. Het Fonds Nuts Ohra stelde subsidie beschikbaar voor het project Hoogezand blijvend gezond en sociaal actief, met middelen voor drie basisscholen die gaan werken met de Gezonde School. In 2016 tekenden negentien scholen in het basisonderwijs in op ondersteuning op maat voor de Gezonde School, zesentwintig scholen in de provincie behaalden het vignet Gezonde School.

Lokaal gezondheidsbeleid

Het onderdeel Advies van GGD Groningen werkte in 2016 aan het nog beter aansluiten bij de gemeenten en het sociaal domein, het geven van lokale gezondheidsadviezen en het ontwikkelen van nieuw lokaal gezondheidsbeleid. Het convenant Alcohol en Jongeren werd met twee jaar verlengd.

Jeugd- gezondheidszorg

Gezond en veilig opgroeien

GGD Groningen is in de gehele provincie actief op het gebied van de jeugdgezondheidszorg. De focus ligt op gezondheidspreventie. Medewerkers zorgen ervoor dat alle kinderen van 0-18 jaar zich goed kunnen ontwikkelen en dat ze gezond en veilig opgroeien. De rode draad in dit proces is het bevorderen van de eigen kracht van gezinnen en jongeren. De medewerkers Jeugdgezondheidszorg (JGZ) begeleiden ouders en opvoeders, onder meer via individuele afspraken op het consultatiebureau en collectieve begeleiding op scholen.

Het afgelopen jaar heeft de preventieve jeugdgezondheidszorg te maken gehad met de gevolgen van de ontwikkelingen binnen het sociaal domein. Elke gemeente heeft hierin eigen keuzes gemaakt en GGD Groningen heeft hierin meebewogen. JGZ-medewerkers kennen de ouders en hun kinderen en zijn deskundig op het gebied van de gezonde ontwikkeling van deze kinderen. Om dure vormen van hulp en zorg te voorkomen, is het zaak er eerder en beter bij te zijn. Preventieve jeugdgezondheidszorg op maat wordt hierdoor steeds belangrijker. Om medewerkers hiervoor de juiste middelen te bieden, is GGD Groningen gestart met vernieuwing en digitalisering van de jeugdgezondheidszorg.

Project JGZ 3.0

In 2016 is er een start gemaakt met het project JGZ 3.0. Het doel van dit project is het moderniseren en herijken van de jeugdgezondheidszorg. Door medewerkers en andere professionals te bevragen, ontstaat een goed beeld van de jeugdgezondheidszorg en de toegevoegde waarde van GGD Groningen. Ook is er aandacht voor de manieren van samenwerken, de cultuur en houding en gedrag. Een van de nieuwe manieren van werken is volgens het Landelijk Professioneel Kader (LPK). Het LPK ondersteunt medewerkers bij een meer flexibele uitvoering van de jeugdgezondheidszorg. Hierdoor is zorg op maat beter mogelijk.

Wijkgericht werken

Het wijkgericht werken onderstreept de noodzaak om waar mogelijk continuïteit van zorg te bieden. De JGZ-professionals onderhouden het contact met ouders. Ook wanneer er meer gespecialiseerde zorg wordt ingezet. Door de verbreding binnen de jeugdgezondheidszorg naar een integrale werkwijze van 0-18 jaar, blijft de vertrouwensband met kinderen bestaan, ook wanneer ze ouder worden.

GGD Gaat Digitaal

Een groot deel van onze doelgroepen – de jonge ouders, de pubers en de jong-volwassenen – is digitaal bereikbaar. Het afgelopen jaar is GGD Groningen aan de slag gegaan met digitale vormen van communicatie, zoals Facebook en Twitter. Ouders kunnen via de GGD-website een afspraak maken of wijzigen en aan het eind van 2016 is een start gemaakt met de inzet van WhatsApp. Communicatiemiddelen die in een behoefte voorzien, zo blijkt uit de eerste cijfers.

Signaleren en samenwerken

In 2016 vond veel verandering plaats, als reactie op de ontwikkelingen in het sociaal domein en de vernieuwingsopdracht

voor de jeugdgezondheidszorg. Zo is er tegenwoordig meer aandacht voor psychosociale problematiek bij jeugdigen. Dit vraagt van de JGZ-medewerkers een nieuwe manier van signaleren en samenwerken. Daarom vernieuwt GGD Groningen, met een versterkte focus op gezond en veilig opgroeien. Zodat ook in de toekomst alle ouders en kinderen in de provincie Groningen kunnen blijven rekenen op snel, goed en passend advies.

Adviseren en doorverwijzen

Het team van logopedisten van GGD Groningen observeert kinderen om te zien of de taalontwikkeling goed verloopt. Het is van belang zo vroeg mogelijk te beoordelen of een kind een taalachterstand of een taalontwikkelingsstoornis heeft. Kinderen met een taalachterstand kunnen baat hebben bij voorschoolse en vroegschoolse educatie. Hierin adviseert GGD Groningen de ouders. Kinderen met een taalontwikkelingsstoornis hebben specifieke behandeling nodig en worden doorverwezen naar een multidisciplinair team.

A hand is pointing at a map. The map features a network of yellow lines, likely representing a specific route or infrastructure, and blue lines representing water bodies. The background of the map is green, suggesting a rural or agricultural area. A dark blue speech bubble is overlaid on the left side of the map.

De koers van
GGD Groningen

Ontwikkel- perspectief 2017-2020

GGD Groningen is van en voor alle Groninger gemeenten. Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Publieke Gezondheid en Zorg heeft GGD Groningen in 2015 opdracht gegeven te onderzoeken hoe de publieke gezondheid in Groningen kan worden geborgd en wat dat voor de GGD betekent.

Veranderende rol gemeenten

Gemeenten hebben een veranderende rol gekregen door maatschappelijke en politieke ontwikkelingen, zoals de invoering van de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015), de Jeugdwet en de Participatiewet. Het 'sociale landschap' op lokaal niveau heeft daardoor een krachtige nieuwe impuls gekregen die doorwerkt naar de publieke gezondheid.

De bestuurlijke opdracht vormde de basis voor het koersdocument Publieke Gezondheid in de regio Groningen, Ontwikkelperspectief 2017-2020. Hierin worden mogelijke scenario's geschetst voor de wijze waarop GGD Groningen de publieke gezondheidstaken kan uitvoeren.

Belangrijke kernbegrippen in alle scenario's zijn: klantgerichtheid, hogere effectiviteit, lokaal wat lokaal kan, solidariteit en efficiëntie.

De ontwikkelde scenario's op rij

- 1 GGD Groningen voert alleen de wettelijke taken uit; overige taken gaan naar de gemeenten.
- 2 Jeugdgezondheidszorg (JGZ), Openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ) en toegangstaken gaan naar de gemeenten, de overblijvende taken voert GGD Groningen uit.

- 3 Het takenpakket blijft ongewijzigd; GGD Groningen transformeert naar een nabije advies- en uitvoeringsorganisatie die maatwerk levert.
- 4 GGD Groningen voert in beginsel de huidige taken uit, aangevuld met andere taken uit het sociaal domein; gemeenten hebben daarbij de keuze welke taken ze willen afnemen en met welke specificaties.

Deze scenario's werden voorgelegd aan het bestuur. Elk scenario bleek voor- en nadelen te hebben. Schaalgrootte in relatie tot het borgen van expertise vormde een belangrijk aandachtspunt; net als de onderlinge solidariteit, de mate van keuzevrijheid, de uitvoerbaarheid en een ondergrens aan de omvang van GGD Groningen.

Het bestuur sprak een voorkeur uit voor een mix van scenario 3 en 4: dit werd scenario '3b' gedoopt. In dit scenario behoudt de GGD in beginsel zijn huidige takenpakket – zij het getrans-

formeerd – en krijgen gemeenten jaarlijks de gelegenheid te bepalen welke taken ze in welke omvang willen afnemen.

In het najaar van 2016 werd er een drietal raadsbijeenkomsten georganiseerd in de provincie over de ontwikkeling van de publieke gezondheid in de regio. In december volgde definitieve vaststelling van het koersdocument.

Gemeenten hebben hierna laten weten of ze met ingang van 1 januari 2018 het volledige, bestaande pakket aan GGD-dienstverlening afnemen of bepaalde taken elders zullen beleggen of zelf gaan uitvoeren. Bijna alle gemeenten gaven aan het dienstenpakket te willen voortzetten. De directeur Publieke Gezondheid kreeg de opdracht om de organisatie binnen anderhalf jaar klaar te stomen voor de benodigde transformatie. Ook een besparingsopdracht werd onderdeel van het verandertraject.

Expeditie-aanpak

GGD Groningen is in 2016 gestart met de voorbereidingen om de interne organisatie te transformeren. Gekozen is voor een 'expeditie-aanpak'. Innovatie, leiderschap, bedrijfsvoering en externe oriëntatie zijn de vier hoofdthema's. Met bijeenkomsten, inspiratiesessies, scholing en het samenwerken aan nieuwe ideeën gaan de medewerkers van GGD Groningen de komende periode op weg naar een nieuwe organisatie: een toekomstbestendige, nabije GGD die de publieke gezondheid voor alle Groningers waarborgt.

Hanzeplein 120
Postbus 584
9700 AN Groningen

ggd.groningen.nl

Telefoon 050 - 367 40 00

 @ggdgroningen

 ggdgroningen

 0610 565 212

Met dank aan de medewerkers van GGD Groningen en de ketenpartners.

Colofon

Interviews en teksten

Jitse Knoop

Redactie

Marjolein Scherphuis

Vormgeving

Manisch Creatief

Fotografie

Alfred Oosterman

Druk

Wm Veenstra

Aan de teksten in dit jaarverslag kunnen geen rechten worden ontleend.

SAMEN WERKEN AAN GEZONDHEID